

פרוטוקול מס' 37/ד
מישיבת ועדת הכספים
מיום ז' י"א טבת תשט"ו-5.1.55
בשעה 09.00

השתתפו:חברי הועדה:

י. גורי - היו"ר
ח. אריאב
ש. בז'רנו
ש. דיין
א. הרצפלד
ק. לוז
ח. למדן
א. סטופ
י. פורדר
ח. רובין
י. בדר
ז. שפר

מוזמנים:

שר האוצר ל. אשכול -
י. טפיר - המנהל הכללי של האוצר
מר קיסרון - מטעם משרד המשפטים

סדר-היום:

א. פרסום ידיעות על דיוני הועדה.
ב. שאלות חברי הועדה וחשובות שר האוצר.
ג. סיכום הדיון בענין מדיניות הדלק.

היו"ר י. גורי: אני פותח את הישיבה.

ברצוני להביא לידיעת חברי הועדה מכתב שקבלתי ממזכיר הכנסת ג ענין טיורי הועדות. (קורא את המכתב).

ועכשו ברצוני לקרוא בפניכם מכתב שקבלתי משר הפיתוח, בענין פרסום הדברית שנאמרו על ידו בישיבת הועדה. (קורא את המכתב).

אני חושב להשיב לשר הפיתוח, שבדרך כלל הישיבות אינן סודיות, אבל הן סודיות במידה שאנו מחליטים על כך, או במידה שהשר המופיע בפני הועדה מודיע כי הדברית שיאמרו על ידו הם בגדר סוד. במקרה זה שר הפיתוח ביקש שהדברית לא יפורסמו, ואני הדגשתי זאת פעם נוספת. אני מצטער מאד שחברי הועדה לא שמרו על כך. אבל זו איננה הפעם הראשונה. ואני עש לעצמי אבתתי כל תקוה, שאפשר לימוד בהבטחה זו.

י. פורדר:

נדמה לי שישנה רק דרך למנוע פרטות ידיעות על ידי חברי הועדה, דרך להציע אותה כמה פעמים בעבר, שהיו"ר ימסור לעתונאים בכל יום ד' מהלך דיוני הועדה. אינני זוכר ששר הפיתוח ביקש לשמור את הדברים בסוד. יתכן. ואינני יודע אם הדברים הם כל כך סודיים, אבל לא זו השאלה. אני מבקש שוב, כדי לתקן מצב זה, ששר גורי ימסור לעתונאים על מהלך דיוני הועדה, ואז אין יהיו דברים סודיים נשמר בכל חוקף על אי-מסירתם. אם הצעתי זו לא תתקבל, אני מבקש להחליט שגם אני מפסי למסור ידיעות לעתונאים.

היו"ר י. גורי:

אם הדברים שמטר שר הפיתוח הם סודיים או לא - זה ענין לשיקול דעת. הם אלה היא - אם השר מבקש שדבריו לא יפורטמו, זה כבר אינו מסור לשיקול דעתו החפסי של כל אחד מחברי הועדה, זוהי זכותו של השר. אבל נוכחתי לדעת שזה ענין להלכה, למעשה אי אפשר לעמוד בהתחייבות זו. אשר להצעה שמציע מר פורדר, יתכן שיש בזה איזו חקנה, אין לי כל התנגדות לכך, אבל אינני יודע אם זה מתישב עם הנהל בכנסת לגבי שאר הועדות, שיו"ר ועדה מסור על מהלך דיוני הועדה במסיבת עתונאים. אף פעם לא עשיתי זאת. אבל אם יש צורך ותועלת בדבר, אני מוכן לעשות זאת, אבל אתיעץ תחילה עם הנשיאות ואחר כך אביא את הדבר לידיעת הועדה.

ח. אריאב:

אני מוכרח להגיד שבמקרה זה אני מתפעל מענוונותו של של שר הפיתוח. עוד לא עשה קצין העתונות של משרד הפיתוח מלאכה כל כך יפה וטובה בשמיל משרד הפיתוח כמו פרטות זה בעתונות על ההיסגים של חברת האשלג. לכן אינני יודע למה מכוון מכתבו. לא היה שום סוד, והוא גם לא אמר לנו שהדברים סודיים.
מה שנוגע להצעת ד"ר פורדר, אני אינני מאמין בה, ואינני חושב שהיא תפתור את השאלה.

היו"ר י. גורי:

אנו עוברים לסדר היום - סיכום הדיון בשאלת מדיניות הדלק. לפני מספר שבועות ביררנו את שאלת מדיניות הדלק והצעתי לויידה לקבל טכום. נחבקשתי אז על ידי חברי הועדה לדחות את הסיכום. אקרא עכשו את ההצעה שאני מביא לפני הועדה. להצעה זו יש הצעת תיקון של ד"ר בדר, וחבר הכנסת ארם שעורר את השאלה מעל במת הכנסת והשתתף בבירור שקיימנו בענין זה, יש לו כפי הנראה גם כן הצעה.

ב-14.7.54 העבירה הכנסת ההעבירה הכנסת לוועדת הכספים לדיון את שאלת מדיניות הדלק, שהועלתה כהצעה לסדר היום על ידי חבר הכנסת ארם.

ועדת הכספים, לאחר ששמעה בישיבתה מיום י' בכסלו תשט"ו ביאורים מקיפים מפי ב"כ האוצר על דרכי רכיסת הדלק מארצות זרות, סיכמה בישיבתה מיום 5 בינואר 1955 כי הביאורים מניחים את הדעת, ויש בהם כדי לסלק את כל החששות והטענות של חבר הכנסת ארם, כי מדיניות הממשלה עשויה להכביד על רכיסת דלק סבירה הטוענות או מארצות אחרות, המוכנות לספק דלק למדינת ישראל בתנאים מסחריים מתקבלים על הדעת.

חבר הכנסת בדר מציע להוסיף: הועדה מצטערת, כי הממשלה נכשלה במלוי חובתה לדאוג לחופש התחרות בתעלת סואץ, וגרמה להפסדים ניכרים לאור יוקר הדלק המובא בדרכים אחרות.

מ. ארם:

הצעתי היא: הועדה, לאחר ששמעה בישיבתה ביאורים מקיפים מפי מנהל משרד האוצר, מר טפיר, על דרכי רכיסת הדלק,

מחליטה:

א. להפנות תשומת לב הממשלה על הצורך להגביר את המאבק נגד מדיניות הפליה של החברות המונופוליסטיות לדלק המייקרות את אספקת הדלק לישראל;

ב. לכוון את מדיניות הדלק של הממשלה על מנת להחליש את תלותנו בחברות המונופוליסטיות ככל האפשר;

ג. לנהל מו"מ עם ברית המועצות על מנת להגדיל את יבוא הדלק מ-200 ל-450 אלף טון;

ד. להבטיח את בעלות המדינה על הסנקריו.

ה. להגדיל את חלקה והשפעתה של הממשלה בחברת הדלק.

ו. להבטיח את מעמדה של הממשלה בבתי הזיקוק ולדאוג שלא תהיה מידן שוט הפרעה.

מר קיטרון: שמעתי בהצעות אלו את שמו של המנהל הכללי של האוצר. אני חושב שזו ספיר יטכיה אותי, שגם במקרה של מטקנות אין להזכיר עובד המדינה בשם.

ש. דיין: לאור שתי ההצעות של חברי הכנסת בדר וארה, אני מציע תוספת: יש לנהל מו"מ עם ברית המועצות על קניית דלק, בתנאי שברית המועצות תעזור לנו במועצת הבטחון בענין חופש השיט בסואץ.

י. ספיר: להצעותיו של מר ארה ברצוני להגיד, כי אנו נמצאים בתוך המו"מ עם ברית המועצות בענין רכישת דלק. המו"מ נפסק על פי יזמתו ויחדש באמצע ינואר.

אשר לדלק ממקורות אחרים, אנו ממשיכים לטפל בזה. ורק אתמול נסעו שני אנשים שלנו - אני מבקש לא לפרסם זאת - לפרט. לכן הצעותיו של מר ארה יכולות רק להזיק ולא להועיל.

היו"ר י. גורי: ישנן אפוא שתי הצעות, ולהצעה אחת ישנה הצעה נוספת של מר בדר. אצביע תחילה את הצעתו של מר בדר.

ה צ ב ע ה

הצעה מר בדר - נדחתה
הצעה מר ארה - נדחתה.

נתקבלה הצעה היו"ר, י. גורי

היו"ר י. גורי: ועתה נשמע תשובת האוצר על שאלות שנותרו מהישיבה הקודמת.

י. ספיר: הבטחתי תשובה לשאלתו של מר רובין הענין המשכורות בבנק ישראל. נקבע על ידי הממשלה או על ידי ועדת השרים שמשכורתו של נגיד הבנק כמשכורתו של שר. כל העובדים מקבלים שכרה לפי דרגות השכר הנהוגות בממשלה, פרט לאלה שהוטאלו מבנקים אחרים, שבודאי אינם רוצים לעבוד במשכורת נמוכה מזו שקבלו לפני כן.

היו"ר י. גורי: ועתה, אם יש ברצון חברי הוועדה להציג שאלות, אבקש להציג אותן.

ח. למדן: שאלה אחת - מה בדבר הקצבת 280 אלף לירות, שעליה החלטנו אתמול?

היו"ר י. גורי: היה בדעתי לכתוב מכתב לשר האוצר ולשר הבטחון ולאחר מכן לעורר את השאלה. אבל לאחר שנעשתה פרובוקציה, אני מוכן להביא לידיעת שר האוצר את תכן הדיון שהתנהל בוועדת הכספיה על שפור המצב במטבחי הצבא.

הבטחון

שאלה זו התעוררה בגב דיון בתקציב/לפני מספר חדשים, והועדה המיוחדת מצאו לנכון להטיל על ועדת מלינה, בראשותו של חברת הכנסת

אידלסון, לבקר מטבחיים הצבאיים, לקבל ביאורים ולהביא את מסקנותיה לוועדה הכספית. הועדה מטרה דו"ח על המצב, והתמונה היא די עגומה מבחינת הציוד והתנאים הסניטריים. בייחוד החעכה הועדה על המצב הלא-טוב בשבתוח כאשר החיילים הנשארים במחנה מקבלים מזון לקוי, גם כן בגלל חוסר ציוד מתאים, דבר הגורם אי-נוחיות ומחלות קיבה.

הועדה דנה בדו"ח של ועדת המסנה וסיכמה סיכומי ביניים, וסיכומי זה המצאתי לשר האוצר ולשר הבטחון, מתוך הדגשה שהועדה מבקשת לעשות אכל האפשר כדי לשפר באורח הדרגתי את המצב במטבחיים הצבאיים.

שר האוצר ל. אשכול: מדוע לא בבת אחת?

היו"ר י. גורי: ידענו שזו תהיה תביעה מרחיקת לכת, ושר האוצר לא יוכל לקיים אותה מטעמים תקציביים.

ועדת הכספית הטילה על ועדת המסנה להמשיך בעבודתה ולהגיש לה דו"ח טופלי. אחמול קבלנו את הדו"ח הטופלי וקימנו דיון, והוטל עלי להעביר את הסיכומי לשר האוצר ושר הבטחון ולבקש לעשות צעדים כדי לבצע המלצות הועדה. אמנם הועדה מציינת שחלק מההמלצות בוצע, אותו חלק לאיננו מצריך הטקעות גדולות. אולם ישנו חלק שני, והוא החלק הקובע. כדי לשפר את המצב במידה מניחה את הדעת יהיה צורך להטקיע לא פחות מאשר מליון לירות, להחלפת הציוד וטדורים שונים אחרים. לכן חובבת הועדה שצריך לעשות מאמץ כדי לבצע טפורים אלה תוך שנים או שלוש שנים. ובשלב הראשון צויין שיש להטקיע 280 אלף לירות, לפי חשבון שהועדה סיכמה עם מומחי הצבא. ברור שאת הכספית האלה אי אפשר למצא, לפי דעת אנשי הצבא, בתקציב הבטחון, והדרישה והבקשה היא, שימצאו טכומים נוספים למטרה זו.

השאלה הנשאלת היא - אם שר האוצר יכול ומוכן לעשות עוד איזה מאמץ בתחום שנת התקציב השוטפת. את זה בלתי אפשרי, מתבקש שר האוצר להכליל בתקציב 1955/56 טכומ מסויים שיוכל לקדם את מצב המטבחיים הצבאיים.

ח. למדן: בהמלצות הועדה ישנו חלק שכבר הטיל מעמטה מסוימת על משרד הבטחון, על ידי כך שמרד הבטחון קבל על עצמו גם לקיים אספקת בשר וגם להגדילה. כן היו כמה טדורים הקשורים בלחם ובמתן אורחה קלה בערב, שגם אותם קבל על עצמו משרד הבטחון וקיים זאת.

הצעה זו שאנו דניה עליה עכשו, והחורגת מתחום תקציב הבטחון, אינה כוללת מבניים ודברים מהפכניים. המדובר הוא בטנקרים לתה והתקנת חמום, וטפור כלי האוכל של החייל, על מנת שלא יקבל כל המנות בצלחת אחת.

שר האוצר ל. אשכול: היתה ועדת מסנה משותפת של ועדת חוץ ובטחון וועדות הכספית ומסקנותיה אושרו על ידי מליאת ועדת הכספית?

היו"ר י. גורי: אני רוצה לשאול את כל חברי הועדה שאישרו פה אחד את ההמלצות, זה אומר שאני צריך לבוא לממשלה ולהגיד, שועדת הכספית דורשת להוסיף לתקציב הבטחון מליון לירות?

ח. אריאב: בענע ל-280 אלף לירות מתקציב השנה השוטפת החליטה הועדה - היות ונרמז שיסנה רזרבה שלא הדלקה - לבקש משר האוצר להקציב טכומ זה מהרזרבה. על כך אמרתי, כי אינני יכול להצטרף לבקשה זו כל עוד לא אשמע משר האוצר: א. שיש לו רזרבה ב. שלגבי הרזרבה ישנן עוד תביעות כאלה ואחרות. אני חשבת לתומי, ששר האוצר יבוא ויגיד: אמנם יש רזרבה ויחד את הועדה אמצא דרך להקציב טכומ מסויים לטפור המצב במטבחי החיילים.

מה שנוגע לטכומ מהתקציב שבא, לא החליטה הועדה דבר אלא רק להביא זאת לידיעת שני השרים. זה אינו נוגע לוועדת הכספית ברגע זה. זה ענין לממשלה.

שר האוצר ל. אשכול: אני מבין שאת ישנה המלצה כזאת של הועדה, הועדה מעוניינת שהשרים יתחשבו בה. אולם ועדת הכספית ישובה ולפניה הובא רק פרט אחד והיא אמרה: באמת צריך להטקיע עוד מליון לירות. בדרך כלל, אם הוחלט על כך, מתקבל על הדעת שזה ייעשה בבת אחת ולא תוך שלוש שנים. אבל אני רוצה שאחם תבינו ששר הבטחון לא יקטין אף תותח אחד ואף מכונית ואף חייל. ח. אריאב: אתה בטוח שאין לו מה להקטין במשרד הבטחון? לפי ידיעתי

מקטיני. אחר כך יבואו ויאמרו: אבות המדינה משתי ועדות נכבדות נועדו יחדו ואמרו: לתקציב הבטחון צריך להוסיף עוד מליון לירות לשפור המטבחיים. יכול להיות שזה חשוב, אבל אני רוצה שתדעו למה זה יביא. אחר כך נצטרך להטיל מט על "פיג'מה".

היו"ר י. גורי: הוטל על ועדת המשנה לחקור במצב, ומתפקידה היה לעשות זאת. ועדת המשנה הבינה תאור עגום מאד. משקבלה ועדת הכספיה את מסקנותיה, היא חייבת להביאן לידיעת הממשלה באמצעות שר הבטחון ושר האוצר. מה שתעשה הממשלה בענין זה - זה ענינה.

שר האוצר ל. אשכול: אני יכול לעבור על הצעות הועדה לסדר היות?

היו"ר י. גורי: אנו רוצים שחקבל את המלצותינו.

שר האוצר: לזה חפיתי, כלומר - אחט מבקשים תוספת תקציב.

הנאמנים: אני הייתי כמעט היחיד שדרשתי במליאת הכנסת - ואני מבטיח לשר האוצר שאעשה זאת עוד פעם - להקטין את

השירותים, אם אנו צריכים להקציב סכומים כאלה לבטחון, דבר שהוא בתנאים של היות עדיף יותר. ואני חוזר על כך גם עכשו.

ביחס להמלצה הנדונה, אני תארתי לעצמה שכמה סדורים אפשר לעשות במסגרת תקציב הבטחון. אבל יכולת הועדה לבדוק את קיימת אפשרות כזאת בתקציב הבטחון היא מוגבלת, כי אנו מקבלים את התקציב באיחור רב ונוסף לכך אטור לנו ללמוד את הסעיפים לפרטיהם. אני מטיל טפק בכך שאי אפשר למצוא טכום של חצי מליון לשפור מטבחי הצבא במסגרת תקציב הבטחון. ואני מציע לשר האוצר לתת אפשרות לוועדת הכספיה לבדוק את תקציב הבטחון, ואני מבטיח שאעשה הכל על מנת למצוא טכום זה בתקציב הבטחון.

ח. למדן: נדמה לי שאינני טועה לגבי רחשי הלב שהיו אתמול בוועדה

בענין זה? לא הצבענו, אבל דעת החברים בענין זה הייתה אחידה, לא רק מפני שענין זה מוזנח, אלא ישנם דברים שאין לשאת בהם. אם אדם אוכל בשבת בשר שמורים בלתי מחוממים, כי אין אפשרות חימום, ואינו מקבל כושר חם, הרי דבר זה לא יתכן. משרד הבטחון יש לו צרכים דחופים יותר ואינו יכול לטפק זאת. אנו תובעים שימצאו לזה כספים מקורות אחרים. היו"ר הועדה כבר ציין שהועדה מבינה שאין האוצר יכול להקציב טכום זה בפעם אחת. לכן הוחלט להמליץ על הקצבת 280 אלף לירות בשנה זו, והיתר ב-2-3 שנים. לי נדמה שבוזה גמרנו את תפקידנו בשלב זה. ומשאלתי היא, שהממשלה תשמע להמלצות הועדה ולהלך הרוח שהיה בוועדה.

שר האוצר ל. אשכול: החברים לא הבינו אותי נכונה, אינני מתרעם, ואין לי זכות להתרעם על כך, שועדה מטויימת בודקת דברים

ומביאה את המלצותיה ומסקנותיה. אמרתי מה שאמרתי מתוך הנחה שלכל המלצה מסוג זה צריך להיות צורך. נניח ששתיים מתוך 10 המלצות נקבל. אבל אני מתאר לעצמי שבעניני בטחון יש מקום לעשר ועדות - ועדה אחת, למשל, לבדיקת מצבנו באוויר. ועדה זו תיווכח לדעת שבטוריה יש כך וכך אווירונים ובמצב כך וכך, ואילו אצלנו כמעט ולא כלום. וועדה זו תמליץ להקציב טכום מסויים, חלקו בשנה השוטפת והיתר במשך שלוש שנים. וכך יכולות לפעול ועדות שונות נוספות. אני מבקש שיהיה רכז לכל הועדות מסוג זה כדי שיעשה ממליצים. אני נאבק זמן רב עם ועדה של חברות וחבריה חשובים מאד, חברות הכנסת פרטיץ ונאור בענין האופרה, שיש צורך להקציב לה חצי מליון לירות. וועדה זו פטוט מרעישת עולמות. נניח שתבוא ועדה אחרת של חבריה נכבדים מהיכל החרבות בתל-אביב וחבקט 1,2 מליון לירות בשנה אחרת והיתר במשך שלוש שנים. אני שואל אתכם: האוצר אטום לאופרה, לתרבות ולמטבחי הצבא? אבל כל זה מסתכם יחד. וכאן נשאלת השאלה - אין מאחדים את הדבור עם המעשה?

א. הרצפלד: החשובה של שר האוצר אינה ממין הטענה. אני מבין שכאשר

אני תובע מקלטים למשקים ושמירה למשקים, שולחים אותי לכתובת אחרת. אבל על מדובר כאן? פה טופרו דברים מבישים. מה פירוש הדברים שיש מטבחיים ואין כליט? אין צלחת - במה יאכלו? דובר כאן על דברים פרודאיים מאד, על חימום. אני רוצה לשאול - דברים אלה אינטגרליים עם תוחמים או לא? אני אומר: נחלק טכום זה לשנים, חלק - 280 אלף לירות, מהתקציב של השנה השוטפת והיתר - במשך שנתיים.

ק. לוי: שר האוצר אמר כי מאדדי שונים ממליצים על הקצת סכומים נוספים מבלי להצביע על כיסוי בתקציב. יש הבדל בין המלצה זו ובין כל ההמלצות האחרות. ועדת הכספים אינה מרבה בהמלצות, אבל זוהי המלצה שקבלנו אותה מתוך הכרה שהזכר הכרחי וצריך לבצע את השנויים שועדת המשינה החליטה עליהם. מדוע קודם כל זה ענין של בריאות החייל שהוא מהווה את היסוד לכל מערכת הבטחון שלנו?

מדוע התעוררנו לענין זה? - כי זה ענין שכל אזרח יודע עליו. לכולנו יש בניו בצבא והצבור יודע זאת. מבלי לשמוע דעת הועדה, ידעתי זאת מבני הנמצא בצבא. ובענין זה ישנה דאגה גדולה בקרב הצבור. מר אשכול ואני עברנו שלבי חזונה מסויימים בקבוצה, ונסיון זה מוחשי אצלנו יותר מאשר אצל אחרים. לכן אני סבור שזה אחת הדברים החשובים ביותר במערכת הבטחון שלנו וצריך לתקנו. לכן אנו חושבים שיש לקיים המלצה זו.

ח. אריאב: על 280 אלף לירות יש לוועדת הכספים זכות מוסרית להמליץ; מדוע? כי היה ענין של תקציב מלואים, שנתן לוועדת הכספים, על פי המלצת הממשלה, לחלק אותו, וחשבנו שיש לנו זכות חוקית לקבוע את חלוקת תקציב המלואים. אבל העמידו אותנו בפני עובדה מוגמרת, והתחילו ל"אכול" את הכסף הזה.

בשעה שדברנו על התקציב הקודם התעוררה שאלת השפורה בצבא, והיה זה מר גניחובסקי שעורר את השאלה מבחינת הכשרות במטבחי הצבא. נבחרה ועדת משנה לבדיקת הדברים והיא מצאה דברים איומים. שר האוצר אומר, שכתוצאה מכך יהיה צורך להקטין את מספר התותחנים. אינני נבהל מזה. גם אני הייתי חייל. המורל של החיילים תלוי בקמת וטוכר. מה יושלל התוחח אם המורל של החייל ירד מטה-מטה? אני אומר כי יש לנו זכות מוסרית לתבוע משר האוצר להקציב 280 אלף לירות מתוך הרזרבה.

היו"ר י. גורי: אינני מטכיל לדברי מר אריאב מבחינה עובדתית, שבענין חלוקת תקציב המלואים העמידו אותנו בפני עובדה. על ידי ב"כ האוצר נאמר לנו, שההוצאות שדרושות היו בסך חדשים אחדים למינהל ההטברה הוצאו מכספי הרזרבה עד לחשבון, מתוך הנחה שועדת הכספים תאשר תאשר זאת. נאמר לנו שבנוגע לשאר הסעיפים לא הוצאו כספים. אני התרעמתיעל הממשלה שהשתה את הענין, אבל כאשר הובא הענין לוועדת הכספים, היה חפשי כל אחד לא לקבל את הצעות הממשלה. לכן אין לומר שהעמידו את ועדת הכספים בפני עובדה.

הערה שני - אני חולק על כך שהועדה נתמנתה/לבדוק רק את שאלת הכשרות. השאלה התעוררה בכלל, בין השאר גם מבחינת הכשרות, ומאנו לנכון למנות ועדת משנה. יותר מזה, גם ב-1953 היתה צעדת משנה לענין זה, אך היא לא עשתה עבודה יסודית ומעמיקה כל כך כמו הפעם.

אין צורך, כדי לשכנע את הממשלה, לתתתיאור זוויתי של המצב. המצב הוא רע וצריך לתקנו. אבל איננו מצב זוויתי, ואראה בזה הגזמה או כך יחארוהו. המצב ברור וענין זה שקול כנגד דברים אחרים, אגיד במפורש שאני הממשלה לא תמצא אפשרות להמציא למטרה זו סכומים מסויימים, ונעמוד בפני אלטרנטיבה לבחון בין סעיפים שונים בתקציב הבטחון ובין ההכרח לשפר את מצב החזונה, אצטרך להכריע לאד זה.

א. סטופ: אין לחלוק על כך, שר האוצר שלנו הוא אדם פיקח, אבל הפעם דבריו לא היו נבונים. אני מבין שיש לך חשבונות אחרים, אבל חשבתי בלבי שענין זה לא יכניס שר האוצר למשחק של חשבונות. אני חושב שאנו יכולים לקנות שבענין זה לא יעשה שר האוצר חשבונות.

ש. דיין: אשתקד גם כן היתה ועדת משנה לעניני הצבא. אז דובר על טיב המזון והועצה הגיעה למסקנה פה אחד שמבחינה זאת הכל בסדר. הפעם בדקו רק את הציוד, והביע היא רק בעיית הציוד. נאמר כאן שהוחלט פה אחד להמליץ על הקצבת סכום זה. אני חמיה דעים עם חברי הועדה, אבל לא אמרתי בענין זה דבר, משום שיש לי חביעות נוספות ולא פחותות ערך מזו, אבל אנו עומדים בעוד 4 שבועות לדון בתקציב, ואז יהיה מקום לדון גם בענין זה.

א.מ. גניחובסקי: אני מחפלא על מר דיין האומר כי הבעיה היא רק בעיית הציוד. היית צריך לקרוא את הדו"ח, מדובר בה גם על טיב המזון. וטיב המזון תלוי בכלים. לדעתי זה הדבר הראשון במעלה, וכל הדברים האחרים הם שניים במעלה.

בענין תקציב המלוואים, אני מוכן לעמוד בפני כל בית דין ולומר שהיתה רמאות בענין תקציב המלוואים.

י. פורדר: אני מבין שמצב האוצר קשה בלוחר. לכן אני מציע לשר האוצר לחשוב על דרך פתרון זו: או לחלק את הסכום לכמה חלקים ולא להקציבו בפעם אחת; ב. לדרוש השתתפות ניכרת של משרד הבטחון ומשרד הטעוד בהקצבה זו.

שר האוצר ל. אשכול: רבותי, אני מצטער שהבירור לא קבל אותו כיוון שאני, על כל פני, התכוונתי לו.

הערה אחת בענין תקציב המלוואים. האם אינכם יודעים שהמלוואים לא היו ולא נבראו, כי אם משל היו? האם אינכם יודעים שבכדי להקל על מר אריאב, שיורל להופיע בכנסת ולומר שהוא לוחם בעד רזרבה, הוטחה על כולנו שנוריד 4 מליון למלוואים. אבל היה ידוע מהיום הראשון שטכום זה מיועד לחנוך, ולעיריות? אם אינכם יודעים, חברי הכנסת אריאב וגניחובטקי, תשאלו בבקשה את חבריכם.

אני טוען נגד פנקסנות כפולה גם בענין זה. פה יושביו חברים שידעו על כך בדיוק. בישיבה הממשלה הטילו על רוקח ועלי לגמור את הענין. ואם אתה חושב, מר גניחובטקי, ששר הטעוד ויתר על מחצית המליון מתוך 4 מליון לירות אלו, אתה טועה.

אחת דבר בענין קמוציט ויטילות. הוקמה ועדה של שלושה - מר נפתלי, מר רוקח ואני. ועדה זו עמלה קשות. אמרתי למר רוקח שיבדוק מה הם הקמוציט האפשריים במשרד החוץ - שלגביו היו לו טענות - והוא חזר בידידו ריקות.

אשר לענין הנדון, עדיין לא דברתי לגופו. לא קראתי את המסקנות. אבל אני מדבר על הגישה ועל הפנקסנות הכפולה. נאמר כאן שועדת הכספיים אינה מרבה בהמלצות, אבל לאוצר יש ועדה פרמנטית היושבת עם כל הנוגעים בדבר והיא מגיעה לתקציב מטוייח. כאשר ועדה זו חסכה את כל החביעות והצרכים - תוחכים, טעוד, שמירה, חנוך וכו' - היא תגיע למסקנה שיש צורך ב-634 מליון לירות. כאשר אני בא בהצעת תקציב כזאת, חבריו של מר אריאב מהפטיים דרך להקטין את ההכנסות. איך אני יכול אפוא להסדד את העניינים?

אחת מדברתי על מורל של חיילי, אבל יש גם מורל של מורים, של רופאים, של פקידים, של חולי רוח, של מחוטרי עבודה. אינני מתרעה על הועדה, היא שולחת ועדות לבדוק את המצב, והועדה בודקת ומגיעה למסקנות, זו זכותה המוטריית של הועדה. אני טוען רק לפועל היוצא.

אינני יודע, יתכן שתהיה רזרבה. אבל אם תהיה רזרבה אנו רוצים להקל על ידה את הלחץ של ה-150 מליון לירות, שבגללה אינני יכול לשלם משכורת בזמן.

אינני מדבר על הצורך בתקון המצב במטבחי הצבא. אני מדבר על הגישה. לא דברתי על הזכות המוטריית לבדוק ולהמליץ. דברתי על שלמות הענין והקו. אני עבדכם הנאמן, אינני מתרשה, כי אני צריך להתרשם מאנשי הנרגים בספר בגלל חוסר שמירה, ומעוד 70 דברים אחרים.

אינני רוצה להכניס דיטהרמוניה בוועדה. אני שמח שכולכם ברוח אחת הגשתם להמלצה זו. אבל אתם טוענים ש-280 אלף לירות זה רק חלק שאותו צריך להקציב השנה, והיתר במשך שנתיים-שלוש. אני שואל: אם ייעשה רק חלק זה, והשאר לא, יכול להיות שחלק זה ילך לאבוד?

ח. אריאב: בדקנו ונוכחנו לדעת, שחלק זה לא ילך לאבוד.

ח. למדן: אני חושבת שכן ילך לאבוד, אם לא ימשיכו.

שר האוצר ל. אשכול: בדקתם שאפשר להתחיל ובעוד שנה לא להמשיך, ואותו חלק שייעשה לא ילך לאבוד?

ח. אריאב: אינני יודע.

שר האוצר ל. אשכול: זאת רציתי לשמוע.

ש. דיין: אני עומד על הצעתי לדחות את הדיון בענין זה לדיון על התקציב.

6"ר י. גורי: אני מתנגד בחוקף להצעת מר דיין. אתמול סיכמנו להעביר לשר הבטחון ולשר האוצר את הפרוטוקולים של הועדה, שרצונה ומחלטה של הועדה, שיימצא פתרון לענין זה, ואם זוהי הכוונה - איך

טעם בהשתייה. אם ועדת הכספים תרצה להכניס שנויים בתקציב הבטחון, היא חוכל לעשות זאת בתחומי דיון בוועדה המשותפת. ועדת הכספים יכולה להציע לכנסת רק דבר אחד, שהטכום הכללי הגלוי המוקצב לבטחון יוגדל במליון לירותשיופחת מסעיפיה אחרים. אבל זאת היא יכולה לעשות בשלב מאוחר יותר.

י. בדר:

אחרתי לישיבה ועל כן לא שמעתי כל דבר שר האוצר. אני רוצה להגיד לשר ה אוצר, שאינו דומה ענין זה לדרישות אחרות המובאות בפניך. כולנו שותפים לחרדה לתקציב הבטחון, ואני מניח שבענין זה כמוכך ככל חברי הועדה. בדרך כלל אין לנו אפשרות להביע דעתנו על פרטי תקציב הבטחון. מה שיש לנו זה רק רצון טוב לגבי ארכי הבטחון.

בענין זה, בענין מצב מטבחי האבא, יש לנו לא רצון טוב לשפר אלא דעה ברורה. היינו במטבחים לא מעטים ובאנו לידי מסקנה שהמצב הקיים אינו יכול להמשך. אני מניח ש אחת מקבל בענין זה דעת הועדה שלא היתה פוליטית, ולא ישבו בה אנשים צעירים פזיזים, אנו יודעים את מצבו של שר הבטחון שיש לו עדיפויות משלו ואינו יכול להקציב טכום זה. היות וזה ענין מיוחד במינו, הוא מצריך טיפול מיוחד. את נבוא אליך בדרישות אחרות, תוכל לטרב לנו ואני מודיע לך שאקבל זאת באהבה. אבל הפעם צריך לעשות יוצא מן הכלל, והיוצא מן הכלל מאשר את הכלל.

אני מציע שהועדה תקבל החלטה, שהטכום הנדרש עכשו - 280 אלף לירות, הקשור עם פונקציה מסוימת, חימום, כלים וציוד ראשוני - צריך להמאא בתקציב של השנה השוטפת.

היו"ר י. גורי: זה בדיוק מה שטוכה אתמול. הוטל על היו"ר להציג את בענין בפני שר האוצר ולבקשו שי מצא דרך להקציב את הסכום של 280 אלף לירות כשלב ראשון עוד בתחומי התקציב הנוכחי. היתה אפשרות אחת, להקציב טכום זה מתוך המלוצים. אפשרות זו אינה ריאלית לאחר ההסבריה של שר האוצר. היתה אפשרות שנקו לבקש מהכנסת תוספת תקציב. גם אפשרות זו אינה ריאלית. אפשרות שלישית היא, ששר האוצר יפריש טכום זה מתוך הרזרבה. נשאל אותו אם הוא יכול לעשות זאת.

הישיבה נעולה.

הישיבה ננעלה בשעה 11.00